

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,30 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,89 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowemście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłusto) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XIV.

NOWEMIASTO-POMORZE, WTOREK, DNIA 17 LIPCA 1934

NR. 82

Wartość ideologii chrześcijańskiej w świetle dzisiejszej smutnej rzeczywistości.

Kto uważnie czyta nasze pismo, tego uwadze nie może uchodzić przewodnia idea i kardynalny postulat, snujące się niby ta przysłowiowa czerwona nić przez wszystkie nasze wywody i rozprawy, a któremi są **zasady chrześcijańskie i światopogląd katolicki jako podstawa i norma i nieodzowny warunek nie tylko życia jednostek, rodzin, ale taksamo i całych społeczeństw.** O te zasady i pojęcia walczymy stale i nieugięcie — ich realizację stawiamy na czele wszystkich naszych dążeń, a to nie tylko dla tego, że one mają swe źródło i swój autorytet w **objawieniu Bożem** i zapewniają osiągnięcie celu nadprzyrodzonego, ale i z powodu tego, że od nich zależy jest byt i los doczesny tak jednostek, jak i wszelkich skupień ludzkich. Podstawą moralną całej ideologii chrześcijańskiej to dekalog czyli **dziesięcioro przykazań Boskich**, a jego należyte wyłożenie, rozwinięcie i udoskonalenie daje nam **EWANGELIJA ŚW.**, głosząca jako przewodnią ideę istnienie Boga, jako **najwyższej istoty i Pana naszego** oraz całkowitą **zależność każdego człowieka od Niego** przez pełnienie Jego świętej woli, wyrażonej w **prawie natury, w 10 przykazaniach Bożych i w nauce Chrystusa Pana.** Od spełnienia tych warunków zależy na tym świecie cała nasza dola lub niedola, nasze szczęście lub nasza zguba. Tę prawdę tak dobitnie stawiają nam przed oczy rozmaite przejawy i fakty obecnej naszej rzeczywistości.

Ideologia chrześcijańska w tak doskonały sposób normuje stosunek człowieka do człowieka, jednej warstwy do drugiej, prawa i obowiązki tych, którzy stoją na czele rozmaitych ludzkich zrzeszeń jako i tych, którzy tamtym podlegają, że wierne i sumienne jej przestrzeganie gwarantuje każdemu z osobna i wszystkim razem **ład, porządek, spokój i szczęśliwy byt.** Trzymanie się ściśle zasad chrześcijańskich powstrzymuje **przełożonych i rządzących od wszelkich gwałtów, swawoli, tyranji i niesprawiedliwości** względem podwładnych, zaś tych ostatnich utrzymuje w **karbach należytego posłuszeństwa i uległości wobec tamtych.** Jednym słowem, w atmosferze ideologii chrześcijańskiej **czuć się będą dobrze i rządzący i rządzani — przełożeni i podwładni — pracodawcy i pracownicy.** Nie będzie aktów gwałtu, bezprawia, wyzysku, zemsty ani z jednej ani z drugiej strony. — Bo będzie istniał i panował nad wszystkimi **duch sprawiedliwości, miłości i dobroci.** Zdawać by się tedy mogło, że dążeniem wszystkich ludzi być powinno **krzewienie i pogłębianie ducha chrześcijańskiego i zasad chrześcijańskich** na całym świecie, jako nieodzowny warunek **szczęścia wszystkich.** Tymczasem obserwujemy dziś wręcz przeciwne dążenia i zjawiska — **zmierzające do zniszczenia i wytepienia wszelkich pojęć i zasad chrześcijańskich**, a zastąpienia ich zgoła innymi ideologiami. W miejsce etyki i norm moralnych chrześcijańskich stawia się dziś jako **najwyższe prawo państwo.** Nie dekalog, nie nakazy i zakazy chrześcijańskie mają być **sprawdzaniem tego, co wolno, a czego nie wolno**, a jedynie i wyłącznie **względ na dobro państwa.** W pojęciu tem wolno wszystko, co wychodzi na dobro państwu, a jedyną zbrodnią to wszelkie uchybienia wobec tegoż. A ponieważ państwo jako takie — to poniekąd wyraz abstrakcyjny, a uzewewnętrznieniem jego to ci, którzy nim kierują i na jego stoją czele, więc konsekwencje tej ideologii o omnipotencji państwa wychodzą na to, że **dla utrzymania się tychże czynników u władzy wolno wszystko.**

W **Bolszewji** tępi się na gwałt **wszelką religię**, ale następstwem tego to **nieust. mordy, gwałty, bezprawia.** Hitler w miejsce światopoglądu chrześcijańskiego usiłuje **postawić reli-**

gię staropogańską — t. zw. nordyjską. Do czego to prowadzi, dowodem tego ostatnie **krwawe rzezie**, gdzie bez sądu i wyroku jedynie na podstawie woli jednego człowieka pomordowano setki całe ludzi. A i ostatni ohydny zamach na ministra w Polsce mógł mieć jedynie swe źródło w **jednostkach, które wyzbyły się wszelkich uczuć i zasad chrześcijańskich.**

Widząc takie skutki i owoce obłądnych i opacznych ideologii, a mając na względzie tak dobro rządzących, jak i rządzonych, dobro społeczeństwa, i wszystkich jego warstw, narodu, państwa, tem usilniej dążyć winniśmy całym wysiłkiem do **utrzymania i ducha i całej etyki i moralności chrześcijańskiej** tak w życiu prywatnym, jak i publicznym.

Hitler chełpi się swego krwawego czynu.

Powiada, że dobrze zrobił, mordując.

Berlin, 11. 7. Kanclerz Hitler udzielił dziś korespondentowi berlińskiemu „Gazzetta del Popolo“ wywiadu na temat stłumienia rewolty z dnia 30 czerwca. Hitler oświadczył, że spiszek „katylnarny“ został ostatecznie zdławiony i nikt nie będzie mógł poddać się złudzeniom co do możliwości powtórzenia spisku. Szerokie masy ludu, pragnące jedynie pracy i chleba, nie miały nie wspólnego z tym spiskiem.

Kanclerz Hitler oświadczył dalej, że wielokrotnie usiłował przywołać do porządku ludzi, którzy walczyli przy jego boku 12 lat. Jeszcze przed bardzo niedawnym czasem Hitler odbył przeszło 5 godzinną rozmowę z jednym z przywódców późniejszej rewolty (Hitler miał niewątpliwie na myśli Roehma, nie wymieniał jednak jego nazwiska), w której starałem się przekonać go, że droga, na którą wkroczył, oddala go odeń fatalnie, ale żadne napomnienie ani przekonywanie nie odniosły skutku.

Z kolei kanclerz, nawiązując do niektórych głosów prasy zagranicznej, oświadczył, że, **występując bez litości przeciwko buntownikom, działa w interesie humanitaryzmu oraz w obronie wszystkich rodzin niemieckich.** Gdyby bowiem rewolta w Wieszsee osiągnęła swe cele, wówczas **plakałoby dziś w Niemczech nie 10 lub 12 kobiet, lecz dziesiątki tysięcy.** Przeciw poczuciu ludzkości wystąpili ci, którzy chcieli pograżyć kraj w chaosie wojny domowej, gdyż niewątpliwie po pierwszym udanym zamachu nastąpiłyby dalsze i Niemcy zamieniłyby się w kraj wieczystej rewolucji.

W grę wchodziły losy całych Niemiec — oświadczył dalej Hitler. — **Przykład, dany przezemnie, udowodnił, że zamach na autorytet państwa trzeba okupić karą śmierci.** Kto grzeszy przeciw państwu, wie teraz, co go czeka. **Każdemu, kto będzie chciał wykorzystać władzę, jaką posiada w sposób antypaństwowy dla celów osobistych lub partykularnych, względnie dla obrony rewolucji, zostanie ścięta głowa.** Los ten spotka każdego bez względu na to, jak daleko zaszedł i jak wielką jest jego władza, którą odemnie otrzymał.

(Jak z powyższego wynika, Hitler wciąż mówi o państwie, o autorytecie państwa, a w gruncie rzeczy chodzi jedynie i wyłącznie o jego skórę. On sam, dopóki nie był u władzy, na wszelki sposób burzył autorytet tego państwa i tych, którzy na jego czele stali, a teraz, gdy o niego chodzi, uważa każdą zbrodnię za godziwą, byle się przy tej władzy utrzymał.)

Dodatknie saldo bilansu handlowego zagranicznego Polski w czerwcu.

Warszawa, 11. 7. Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego przedstawiał się w czerwcu r. następująco: przywóz 202,784 tonn wartości 66,503 tys. zł; wywóz 1.154,996 tonn wartości 81,157 tys. zł; saldo dodatnie w czerwcu wynosi więc 14.654 tys. zł.

Goebbels atakuje prasę zagraniczną.

Berlin. Min. propagandy Goebbels wygłosił w radjo berlińskim przemówienie pt.: „30 czerwca w oświetleniu zagranicy“. Minister, zwracając się do społeczeństwa niemieckiego i zagranicy, wystąpił w bardzo ostrych słowach przeciwko informacjom większości korespondentów zagranicznych oraz komentarzom dzienników zagranicznych, nazywając je **złostliwym podjudzaniem i histerycznym oszczerstwem.**

„Kampanję — mówił minister — jaką obecnie podjęto, porównać można jedynie z propagandą grozy, prowadzoną w czasie wojny przeciwko Niemcom“.

Minister zacytował szereg dzienników francuskich, angielskich i sowieckich, zarzucając im rozpowszechnianie **klamliwych informacji o Niemczech.**

Minister zaprotestował w imieniu narodu niemieckiego przeciwko **klamliwej akcji informacyjnej o wypadkach w Niemczech i oświadczył z naciskiem, że rząd niemiecki nie będzie tolerował nadal w Niemczech korespondentów zagranicznych, rozpowszechniających o Niemczech fałszywe (?) informacje.** Przez taką akcję podjudza przeciwko sobie narody wywołują atmosferę, która uniemożliwia nawiązanie wszelkich uczciwych i pozbawionych uprzedzeń stosunków między narodami.

Prasa angielska o mowie Goebbelsa.

London. Prasa angielska ostro atakuje Goebbelsa za jego przemówienie, skierowane przeciwko przebywającym w Niemczech korespondentom zagranicznym. Dotychczas odebrano w Niemczech debity trzem dziennikom angielskim: „Daily Express“, „Daily Telegraph“ i „Observer“. Odbyło się specjalne posiedzenie związku korespondentów zagranicznych celem zajęcia stanowiska wobec groźb, skierowanych pod ich adresem przez min. Goebbelsa. Uchwalono opuścić Niemcy, jeżeli korespondenci zagraniczni nie otrzymają satysfakcji.

Byle utrzymać się przy władzy...

Berlin. Na konferencji przedstawicielei urzędów prokuratorskich Prus premier pruski Goering wygłosił przemówienie, w którym przypomina, że obowiązkiem organów ochrony prawnej jest obrona państwa **narodowo-socjalistycznego.** Wszelkie ataki na to państwo, bez względu na to, z której strony wychodzą, uważane być muszą za ataki na Hitlera. Mówiąc o wypadkach 30 czerwca, Goering podkreślił, że **postępowanie czynników państwowych w tych dniach było najwyższą formą realizacji poczucia prawnego ludu i że po stworzeniu normy prawnej dla akcji rządu żadna instytucja niema już prawa podejmowania na własną rękę badań, dotyczących tych wystąpień.** Jeżeli wogóle miały miejsce jakiegokolwiek nadużycia, to należy je karać jako zbrodnie bez względu na osobę sprawcy. **Może istnieć tylko jedno stanowisko prawne, a mianowicie to, które zostało ustalone przez wodza.** Niedopuszczalnym jest, aby w przyszłości jakokolwiek osoba lub urząd stawały się plagą dla narodowego socjalizmu. Urzędy prokuratorskie mają działać, nie oglądając się na osobę sprawcy, tak jak im to nakazują przepisy ustawy i jak tego od nich żąda naczelny kierownik państwa.

„Rzeczy niesłychane dla uczuć ludzkich“.

Miasto Watykańskie. Omawiając ostatnie tragiczne wypadki w Rzeszy, Osservatore Romano pisze, że **wszystko to są rzeczy niesłychane i dla uczuć ludzkich, dla uczuć religijnych przerażające.** Ze szczególnem oburzeniem „Osservatore Romano“ wspomina o odmowie pociech religijnych aresztowanym, podkreślając, że jest to fakt, dotychczas nienotowany i rzecz nie do pomyślenia, by skazanym na śmierć odmawiano w ostatniej, tak tragicznej dla nich chwili, zadośćuczynienia ostatniej prośbie, ostatniemu życzeniu.

„Ale — kończy organ Stolicy Świętej — nieskończona dobroć Zbawiciela przeniknęła wbrew wszystkim przeszkodom ludzkim do dusz nieszczęśliwych ofiar teroru, które wzywały jej“.

Projekt zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej dla załatwienia Konstytucji.

W kołach rządowych podobno rozważana jest sprawa zwołania we wrześniu nadzwyczajnej sesji Sejmu i Senatu. Byłaby ona poświęcona całkowitemu załatwieniu sprawy konstytucji. Obrady mają się zacząć na początku września i trwać nie więcej nad jakieś 3 tygodnie. Doroczna sesja budżetowa zwołana by była następnie o zwykłym czasie i w zwykły sposób, tj. rozpoczęłaby się w początkach listopada, a po odroczeniu na miesiąc zaczęłaby pracę w pierwszej połowie grudnia.

Posiedzenie Rady Ministrów.

Warszawa. Pod przewodnictwem premiera Kozłowskiego odbyło się posiedzenie Rady Ministrów. Rada postanowiła przedłużyć na 6 miesięcy komisaryczny zarząd miasta stoł. Warszawy. Na podstawie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwienia zatargów zbiorowych między pracodawcami i pracownikami w przemyśle i handlu Rada postanowiła powołać nadzwyczajną komisję rozjemczą dla załatwienia trwającego od 4 tygodni zatargu w przemyśle budowlanym na obszarze Warszawy. Wśród innych spraw uchwalono wprowadzić prowizorycznie w życie postanowienia porozumienia celnego między Polską i Z. S. R. R. z czerwca 1934 r. oraz postanowienia protokołu taryfowego, podpisanego przed paru dniami w Warszawie przez Polskę i Finlandję.

Przed rozwiązaniem Sejmu i Senatu.

Na powyższy temat pisze „Słowo Pomorskie”. „Miesiące jesienne zapowiadają się jako brzemienne w wielkie wydarzenia polityczne. Według opinii kół politycznych, bliskich czynnikiem miarodajnym, jesień przyniesie wybory gminne w tych częściach państwa, gdzie dotąd nie zaprowadzono nowego samorządu. Termin wyborów gminnych ma się zbliżyć z rozwiązaniem Sejmu i Senatu. Wybory do izb odbyły się już na podstawie zmienionej ordynacji wyborczej.

Dlatego mimo pełni lata i normalnych wakacyj parlamentarnej pracują się w kołach kierowniczych B. B. tak intensywnie nad ostatecznym sformulowaniem zasad nowej konstytucji, a przedewszystkiem tej części, która dotyczy „Legjonu Zasłużonych”. Sejm i Senat miałyby się zebrać w krótkim czasie dla uchwalenia zmodyfikowanych „też konstytucyjnych”. Wyraża się przypuszczenie, że sesja nadzwyczajna odbędzie się z końcem sierpnia. Zwykłej sesji budżetowej nie odbywałby już obecny Sejm.

Drużyna transza zesłańców do „miejsca odosobnienia” w Berezie Kartuskiej miałaby — według informacji z tego samego źródła — zlurować jesienią obecnych pensjonariuszów.

Czy Sejm się zbierze

dla powzięcia decyzji w sprawie obozu izolacyjnego?

Pod powyższym warszawskie A B C pisze: „Duże wrażenie w kołach politycznych wywołała notatka, zamieszczona w krakowskim „Naprzodzie” pt. „Obozy izolacyjne a Konstytucja”. Notatka ta brzmi następująco:

„Artykuł 124

obowiązującej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 1921:

Czasowe zawieszenie praw obywatelskich: wolności osobistej (art. 97), nietykalności mieszkania (art. 100), wolności prasy (art. 105), tajemnicy korespondencji (art. 106), prawa koalicji, zgromadzenia się i zawiązywania stowarzyszeń (art. 108) może nastąpić dla całego obszaru państwowego lub dla miejscowości, w których okaże się konieczne ze względów bezpieczeństwa publicznego.

Zawieszenie takie zarządzić może tylko Rada Ministrów za zezwoleniem Prezydenta Rzeczypospolitej podczas wojny albo gdy grozi wybuch wojny, jako też w razie rozruchów wewnętrznych lub rozległych kłótni o charakterze zdrady stanu, zagrażających Konstytucji państwa albo bezpieczeństwu obywateli.

Zarządzenie takie Rady Ministrów w czasie trwania sesji sejmowej musi być natychmiast przedstawione Sejmowi do zatwierdzenia. W razie wydania takiego zarządzenia, mającego obowiązywać na obszarze, obejmującym więcej niż jedno województwo, w czasie przerwy w obradach sejmowych, Sejm zbiera się automatycznie w ciągu dni 8 od ogłoszenia owego zarządzenia w celu powzięcia odpowiedniej decyzji.

Dekret o zaprowadzeniu obozów izolacyjnych został wydany w dniu 18 czerwca.

Dzisiaj jest dzień 12 lipca. W ciągu 24 dni od ogłoszenia owego zarządzenia Sejm nie zebrał się automatycznie.

W kołach politycznych dyskutowana jest obecnie sprawa, co należy rozumieć przez „automatyczne zebranie się

Sejmu”. Przeważa opinia, że obowiązek automatycznego zwołania Sejmu spada na marszałka. Jak słychać, kluby opozycyjne noszą się z zamiarem wystosowania do marszałka Sejmu zapytania, dlaczego dotąd Sejm nie został zwołany?

Całkowita izolacja obozu w Berezie Kartuskiej.

Rozporządzenie wojewody.

Wojewoda poleski płk. Kostek Biernacki wydał następujące zarządzenie w sprawie obozu izolacyjnego w Berezie Kartuskiej, ogłoszone w „Poleskim Dzienniku Wojewódzkim” Nr. 13 i rozplakatowane na terenie całego województwa poleskiego:

Rozporządzenie podporządkowe Wojewody Poleskiego z dnia 2 lipca 1934 r. o zakazie zbliżania się do miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej, fotografowania go oraz porozumiewania się z osobami, osadzonymi w tem miejscu odosobnienia.

Na podstawie art. 108 punkt 2, Rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 11 poz. 86) oraz upoważnienia wydziału wojewódzkiego z dnia 26 stycznia 1934 r. (uchwała Nr. 665), zarządzam, co następuje:

§ 1. Zabrania się osobom nieuprawnionym: a) przekraczania linii, oznaczonej ogrodzeniem z drutu, przed parkanem miejsca odosobnienia, b) fotografowania miejsca odosobnienia oraz osób, w nim osadzonych, c) porozumiewania się w jakiegokolwiek formie z osobami, osadzonymi w miejscu odosobnienia.

§ 2. Przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia podlega na zasadzie art. 111 rozporządzenia P. Prezydenta Rzplitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 11, poz. 86) ukaraniu w drodze administracyjnej grzywną do 500 zł lub aresztem do 14 dni albo obu tym karom łącznie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wojewoda poleski, (—) Wacław Kostek Biernacki.

Równocześnie wojewoda poleski wydał do ogółu ludności ostrzeżenie następującej treści:

Obwieszczenie.

Na podstawie dekretu P. Prezydenta Rzplitej, z dnia 17 czerwca 1934 r. zostało utworzone w Berezie Kartuskiej pow. prużański, miejsce odosobnienia dla przetrzymanych burzeliści porządku publicznego i bezpieczeństwa.

Ostrzegam mieszkańców okolicznych i przyjezdnych obywateli przed jakimkolwiek usiłowaniem nawiązania stosunków z osadzonymi w pominięciu administracji miejsca odosobnienia, dopomagania im w ewentualnych usiłowaniach nawiązania kontaktu z osobami zpoza odosobnienia, dopomagania im w ewentualnych przygotowaniach do ucieczki oraz przed wszelkimi czynnościami, sprzeciwiającymi się przepisom o miejscach odosobnienia.

Winni popełnienia wyższych czynów będą surowo karani w drodze administracyjnej, a nadto mogą być zamknięci w miejscu odosobnienia, jako zagrażający spokojowi publicznemu, niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej.

Wojewoda poleski (—) Wacław Kostek Biernacki.

Ostrzeżenie to rozplakatowane na terenie całego województwa Poleskiego.

Wyżywienie.

Jak już podawaliśmy, „koszt wyżywienia” poszczególnego mieszkańca obozu izolacyjnego w Berezie Kartuskiej został ustalony został na 28 groszy dziennie.

„Robotnik” pisze na temat:

„Jeżeli ta wiadomość jest prawdziwa, — trudno w warunkach dzisiejszych znaleźć słowa właściwe dla... właściwej oceny tej... koncepcji — powiedzmy — biurokratycznej.

Można rozumieć wiele rzeczy, można uwzględnić wiele rzeczy, można tłumaczyć sobie wiele rzeczy. Ale to, — jakby to określić? — Weźcie przeciętny rachunek w „Adrii” i odliczcie połowę procentu za usługę, — otrzymacie „koszty utrzymania” kilkudziesięciu „izolowanych”.

„Gazeta Warszawska”, również na ten temat pisze:

„Jest to wysokość kosztów utrzymania więźnia w tak zwanym trybie „oboznym”, a o połowę mniej, niż oblicza się normalne dzienne utrzymanie więźnia. Niezależnie od wyżywienia, wydawanego internowanemu przez rząd, mogą oni otrzymywać paczki żywnościowe od rodzin, jednak pierwszą karą za naruszenie przepisów porządkowych obozu jest pozbawienie prawa do otrzymywania paczek na zgóry określony przeciąg czasu”.

Min. Beck wyjeżdża do Estonji.

Warszawa. Minister spraw zagranicznych, J. Beck, udaje się towarzystwie małżonki 23 bm. z urzędową wizytą do Tallina celem złożenia re wizyty min. spraw zagr. Estonji.

Herriot wyjeżdża do Kowna.

Paryż. Ryski korespondent „Journal des Debats” donosi, że za kilka dni przybędzie do Kowna min. Herriot w towarzystwie pośła litewskiego w Paryżu, Klimase.

W gościnie u Słowaków z okazji jubileuszu ks. Hlinki.

Rużomberk. W dniach od 5 do 8 lipca odbywały się w Rużomberku na Słowaczynie uroczystości ku czci ks. inf. Hlinki, który obchodził 70-lecie urodzin. Cały trud swego życia poświęcił pracy dla narodu słowackiego i Kościoła katolickiego, więc uroczystości te nabrały charakteru narodowej manifestacji Słowaków.

Na zaproszenie katolickiej organizacji słowackiej „Orel” wyjechała do Rużombergu polska grupa, zorganizowana przez Zjednoczenie Młodzieży Polskiej w liczbie 350 osób, pod przewodnictwem ks. prałata Biłki Słowacy witali polskich gości entuzjastycznie. Po przyjeździe orkiestra słowacka odegrała hymn polski i słowacki, poczem powitał przemówieniem burmistrza Rużomberku. Odpowiedział na jego powitanie ks. prałat Biłko. Ulice miasta, zapelnione ludnością, rozbrzmiewały gromkimi okrzykami: niech żyją bracia Polacy!

Następnego dn. 5 lipca, który to dzień jest świętem Cyryla i Metodego — celebrował mszę św. pontyfikalną czcigodny jubilat ks. Hlinka. Podczas nabożeństwa Słowacy i Polacy śpiewali na zmianę.

Po południu odbyły się na boisku popisy wojska czechosłowackiego (piechoty i konnicy), polskich grup regionalnych: śląskiej, góralskiej i krakowskiej oraz „Orela” słowackiego, który wykazał podziwu godną sprawność gimnastyczną. Na zakończenie ks. prałat Biłko — w imieniu polskiej młodzieży z SMP. przemówił do ks. Hlinki, poczem Polacy wręczyli dary pamiątkowe: proporzeczek Zjednoczenia Młodzieży Polskiej, krzyż z węgla śląskiego, plakietę, zrobioną z chleba i wizerunek Najświętszej Marii Panny.

Zakończeniem pięknego dnia była uroczysta akademja, na której program złożyły się występy grup polskich i słowackich, przybyłych z różnych okolic. Reprezentowana była także kolonia słowacka z Wiednia.

Originalnością strojów i tańców wyróżniały się zespoły polskie, świętokrzyski z doskonałym chórem żeńskim, górali z Poronina, którzy odtańczyli „zbojnickiego” (pieśni solowe odpiewał druh Chruszczyński z Poznania) oraz zespół słowacki górali lipowskich, którzy z wielkim temperamentem odtańczyli „góralskiego”.

Dalsze dni pobytu Polaków na słowackiej ziemi przeznaczone na wycieczki górskie, wspólne zabawy i popisy sportowe, by — dając możność bliższego zetknięcia się młodzieży słowackiej i polskiej — nawiązać serdeczne nici braterskiej przyjaźni. W niedzielę odbył się kongres eucharystyczny, w którym grupa polska brała udział.

Obraz „Legjonu Młodych”

Książd Michalak skazany na 8 m więzienia.

Sąd grodzki w Obornikach rozpoznawał sprawę wikarego ks. Michalaka, który w czasie nabożeństwa z okazji święta narodowego 3 Maja miał się podobno w kazaniu dopuścić obrazy „Legjonu Młodych”. M. in. wyraził się, że „Legion sprzedaje Polskę za 20 gr”.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie skazał ks. Michalaka na 8 miesięcy aresztu i 300 zł. grzywny, z zawieszeniem kary na przeciąg lat 5.

Wyrok wywarł w mieście wielkie wrażenie.

Upały w Europie.

Fala upałów przechodzi przez Francję.

Upały we Francji są tak wielkie, że termometr wskazuje 35 stopni, a w niektórych miejscowościach nawet 37. Z powodu upałów i suszy grasują w licznych miejscowościach pożary, wysychają studnie i mniejsze rzeki. Straty pożarowe obliczają we Francji dotychczas na kilkanaście milionów franków.

Fala upałów przesuwa się coraz więcej na wschód i spodziewać się możemy, że niebawem i do Polski ten tropikalny upał zawita, co zresztą się już przepowiada.

Upały w Anglii.

Katastrofalny brak wody w Londynie.

Wody starczy zaledwie jeszcze na dwa miesiące. Kłeska posuchy, srocząca się w Anglii, już od wielu miesięcy daje się tam we znaki. Wbrew wszelkim przewidywaniom i w lipcu zaostriżyła się ona jeszcze i nie wróży jej końca.

Obecnie na większości obszaru Anglii panują upały, dochodzące do 30 stopni w cieniu. Taka temperatura jest dla Anglii na początkach lipca zjawiskiem wyjątkowym. Spowodowała też ona w wielu miejscach bardzo liczne pożary. M. in. spłonął słynny las rododendronów, położony w pobliżu Christchurch.

Z południowych części kraju dzień po dniu donoszą o coraz to nowych wypadkach zgonów skutkiem porażenia słonecznego. Kłeskę posuchy potęguje okoliczność, że brak wody jest coraz bardziej dokuczliwy. W obecnych warunkach, o ile nie spadną wielkie deszcze, Londynowi starczy wody zaledwie na dwa miesiące. Nie też dziwnego, iż rząd angielski poważnie myśli nad sposobami radykalnego ograniczenia spożycia wody.

Trzymał silnie ręce jej w uścisku, badając każdy rys jej drżącej twarzy

— Powóz mój czeka przed bramą. Przyjechałem zabrać panią do Elm-Bluffu, aby pokazać cię twarz złoczyńcy i zapytać, czy ją poznajesz. Zrozum mnie... nie będę cię o nic pytać. Miejsce kazałem obstawić policją, aby nikogo tam nie dopuścić. Nie będziesz więc narażona na żadne przykre spotkanie. Chcę tylko, abys bez świadków spojrzała na twarz człowieka, odfotografowaną w tak dziwny i opatrnościowy sposób na szybie. Będę czekał na ciebie w ogrodzie, a jeżeli mi powiesz, że ta twarz jest ci obcą, zaniecham na zawsze pościgu.

— Nigdy noga moja nie postanie więcej w Elm-Bluff!

— Rozumiem teraz... Nie potrzebujesz patrzeć, aby wiedzieć, kim on... Jest pani wolna, ale miej się na baczności! Nie dopuszczę nigdy, choćbym miał to życiem przypłacić, aby istota, tak czysta i szlachetna, jak ty, została towarzyszką życia takiego nędznika. Bywaj zdrowa!

Ucałował jej ręce i wybiegł z pokoju.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wierna przyrzeczeniu matki

POWIEŚĆ.

115

(Ciąg dalszy).

— Nie. Podziękuj im pan i odnieś dar... Nie mogłabym tknąć tych pieniędzy. Mam zresztą małą sumkę pieniędzy, otrzymaną jako konkursową nagrodę za moją kartę i te złożone są u dozorcy. Wystarczy mi one narazie. Nie chcę nic wywozić z X., prócz wspomnienia życzliwości, jaką mi tu okazywały niektóre osoby. Cały zarząd tutejszy otaczał mnie zawsze wyjątkowemi względami... Singletonowie darzyli mnie przyjaźnią, a siostra Sylwia podtrzymywała mnie swoją dobrocią przez czas trwania procesu...

Tu zatrzymała się chwilę, jakby staczając wewnętrzną walkę. Naraz twarz jej pokryła się rumieńcem. Wstała i z wyciągniętymi obiema rękami podeszła do Dunbara.

— Chciej pan wierzyć — odezwała się głosem, który drżał mimowoli — że, jeżeli zdawałam się

dotąd nie oceniać należycie wielkich wysiłków i starań, jakie robił pan w mojej sprawie, to dlatego jedynie, że są rzeczy, których nie jestem w możności wyjaśnić. Wiedz jednak, że nigdy, póki żyć będę, nie zapomnę wdzięczności, jaką ci winną jestem i kiedy wspominać będę straszny mój pobyt w tych murach, myśl moja wywoływać będzie zawsze z rozrzewnieniem i najgłębszym uznaniem najlepszych moich dwoje przyjaciół, pana i miss Gordon, którzy uwierzyliście w moją niewinność i staliście wiernie i wytrwale u mego boku, kiedy świat cały piętnował mnie mianem zbrodniarki i wyrzutka społeczeństwa. Czuję się dumną i szczęśliwą w tej chwili, kiedy odzyskuję wolność moją i cześć, że wy dwoje nigdy nie zwątpiliście o mnie. A teraz z waszego połączonego życia ustępuję na zawsze, jak cień, który chwilowo zasępiał wam drogę.

— Z mojego życia nie może pani nigdy ustąpić! — przerwał gorąco. — Wniósłś w nie zawód, upokorzenie i mękę, o jakiej sama nie masz dokładnego pojęcia. Muszę więc kiedyś wyciągnąć rękę po moją nagrodę. Gdziekolwiek się pani uda, znajdzie mnie na drodze swego życia. Przyjdzie dzień, kiedy sprawiedliwości musi stać się zadość.

Bracia Adamowicze — kawalerami orderu „Polonia Restituta”.

Warszawa, 14. 7. W dniu wczorajszym o godz. 14 w sali konferencyjnej Ministerstwa Komunikacji odbyła się uroczystość dekoracji braci Adamowiczów orderami „Polonia Restituta” IV klasy. Aktu dekoracji dokonał p. Minister Komunikacji inż. Butkiewicz w obecności podsekretarza stanu inż. Bobkowskiego i inż. Piaseckiego, zastępcy dyrektora departamentu lotnictwa cywilnego, dowódcy 1-go p. lotn. pułk. pilota Kalkusa, sekretarza generalnego Aeroklubu Rzplitej, pułk. Kwiecińskiego oraz majora Skarżyńskiego.

Podczas dekoracji obecni byli oficerowie lotnictwa wojskowego oraz wszyscy urzędnicy Ministerstwa Komunikacji.

Po uroczystości dekorowania p. min. Butkiewicz podejmował braci Adamowiczów oraz przedstawicieli władz lotniczych lampką wina.

Bracia Adamowicze w Częstochowie.

Oczekiwany w Częstochowie z wielką niecierpliwością przyjazd braci Adamowiczów nastąpił ostatnio i to w ścisłym incognito, iż nikt absolutnie w mieście o przybyciu gości nie wiedział, prócz władz kolejowych, które otrzymały polecenie wydelegowania jednego z urzędników do oprowadzenia bohaterów transoceanicznych po klasztorze i po mieście.

Bracia Adamowicze przybyli do Częstochowy w otoczeniu członków warszawskiego Aeroklubu i kilku oficerów lotników, zwiedzili klasztor, krótką chwilę spędzając na kontemplacji w kaplicy cudownego obrazu Matki Boskiej, poczem, silnie wzruszeni, przeszli wałami klasztornymi, oglądając stacje Męki Pańskiej.

Po krótkim posiłku w jednej z restauracji lotnicy przeszli do pociągu kurjerskiego i o godz. 7.30 odjechali do Warszawy.

P. Elżbieta Adamowiczowa w Warszawie.

Przybyła samolotem z Berlina.

P. Elżbieta Adamowiczowa zrobiła niespodziankę zarówno swemu mężowi, Benjaminowi oraz szwagrowi jak i całej prasie warszawskiej.

P. Adamowiczowa przybyła na statku francuskim do Cherbourga, a stamtąd koleją udała się do Berlina, skąd następnie polskim samolotem komunikacyjnym przybyła do Warszawy.

P. Adamowiczowa jest Amerykanką, nie mówi prawie zupełnie po polsku, posługuje się jedynie językiem angielskim.

P. Adamowiczowa na zapytanie nasze, co mówią w Ameryce o przelocie jej męża i szwagra przez Atlantyk, opowiada, że bezpośrednio po przelocie entuzjazm w Nowym Jorku panował niebawym. Szczególnie ucieszeni byli rodacy, przebywający na drugiej półkuli. Nazwisko Adamowiczów nie schodzi ze szpałt prasy. Już obecnie polonia amerykańska tworzy komitet przyjęcia bohaterów, choć jeszcze dotychczas wiadomo, kiedy wyjadą oni spowrotem do Stanów Zjednoczonych.

Gdy dowiedziałam się z pism o szczęśliwym przelocie męża i szwagra, postanowiłam niezwłocznie przybyć do Polski, by poznać ojczyznę mego męża, o której tyle nasłuchałam się. Nigdy przedtem w Polsce nie byłam, choć rodzina moja zamieszkuje w Królewcu, w Prusach Wschodnich, dokąd mam zamiar wkrótce pojechać.

Francuska „pożyczka narodowa”.

Paryż, 12. 7. Na konferencji, która odbyła się wczoraj w Ministerstwie Skarbu, zdecydowano ogłoszenie 3-miljardowej pożyczki wewnętrznej na 4 procent po kursie 950 za 1000. Pożyczka płatna jest po 50 latach i przewiduje premje 400 franków od obligacji.

W rocznicę Grunwaldu.

Dnia 15 lipca 1410 r. święcimy co roku Grunwald jako wielki moment historyczny, jako symbol sprawiedliwości dziejowej, jako naukę dla przyszłych pokoleń.

W czymże właściwie leży historyczne znaczenie Grunwaldu? Sam fakt tego zwycięstwa nie od razu przyniósł nam pełnię owoców. Pomorze, najostrzejszy cień krzywdy, pozostało jeszcze przy Zakonie. Dopiero uciążliwa trzynastoletnia wojna z Zakonem przywróciła nam je. Z ówczesnych Prus Książęcych atoli wyszła potęga polityczna późniejszego państwa pruskiego, które przyłożyło rękę do rozbiorów Polski.

A mimo to bitwa ta ma niesłychane w dziejach naszych znaczenie. Złamała ona przecież potęgę Krzyżaków i zatamowała parcie germańskie na wschód.

Dzisiejsza sytuacja jest dla nas wyjątkowo korzystna. Niemcy weszły w okres długotrwałych przesilen wewnątrznych, które osłabić mogą poważnie żywotne siły tego narodu. Widnokrąg dziejowy może więc napawać nas otuchą, ale nakazem tak obecnej, jak i przyszłej chwili być musi po naszej stronie nieustanna czujność i stałe pogotowie obronne.

Posiedzenie Reichstagu.

W piątek odbyło się zapowiedziane posiedzenie Reichstagu, na którym Hitler wygłosił półtrogodzinne przemówienie, w którym usprawiedliwiał swe krwawe i drakońskie kroki. M. in. oświadczył, że „za losy Niemiec ja jestem tylko odpowiedzialny.” Wniosek Goeringa o wyrażenie zgody na przedsięwzięte przez Führera kroki przeciw buntownikom został przyjęty z „entuzjazmem”.

Hitler utworzył specjalny trybunał.

Berlin, 13. 7. Kanclerz Hitler mianował dziś członków nowoutworzonego trybunału. Nowo powołany trybunał rozpatrywać będzie sprawy o zdradę stanu oraz o akty sabotażu, skierowane przeciwko partii narodowo-socjalistycznej.

Posiedzenie inauguracyjne trybunału zwołane zostało na przyszłą sobotę przed południem. Uroczystego otwarcia oraz zaprzysiężenia członków dokona minister sprawiedliwości Rzeszy, dr. Gürtner.

Teoria Einsteina obalona?

Sensacyjne doniesienie „Matin’a”.

Paryż, 14. 7. „Matin” przynosi sensacyjną wiadomość, że teoria względności została naukowo obalona przez jednego z uczonych francuskich, który wykazał fałszywość założeń teorii Einsteina.

14-go lipca święto narodowe Francji.

W dniu 14 lipca naród francuski obchodził święto wolności demokracji, braterstwa, w dniu tym bowiem zapoczątkowane zostało dzieło zdobycia przez naród francuski wolności i praw obywatelskich.

Wyjazd min. Becka.

Wczoraj wieczorem min. Beck opuścił Warszawę, celem spędzenia końca tygodnia na wybrzeżu morskim.

Wyjazd min. Becka do Tallina nastąpi dnia 23 bm. Wizyta w Tallinie potrwa 2 dni.

Hołd uczonych pamięci wielkiej Polki.

Paryż. Francuska Akademia Nauk oddała hołd zasługom śp. Marji Skłodowskiej-Curie. Prezes Akademii, Borel, w przemówieniu podkreślił, że Marja Skłodowska-Curie była jedyną uczoną, dwukrotnie odznaczoną nagrodą Nobla. Dzięki dokonaniom odkryciom uzyskała rozgłos wszechświatowy. Mówca specjalnie podkreślił działalność uczoney w łonie komisji dla współpracy intelektualnej w Lidze Narodów. Marja Skłodowska-Curie zajmowała się temi dwiema zasadniczymi sprawami, które mają wielkie znaczenie dla przyszłości ludzkości. Pierwszą z tych spraw, to wychowanie mas ludowych, druga to międzynarodowa organizacja dociekań naukowych. W zakończeniu przemówienia Borel powiedział: Śmierć Marji Skłodowskiej-Curie jest niepowetowaną stratą dla Polski, Francji i dla całej ludzkości.

KĄCIK RADJOWY

Audycje Polskiego Radja w Warszawie.

Wtorek, dn. 17. VII. 6.30 Audycja poranna. 12.10 Koncert (Tr. ze Lwowa). 13.00 Dz. połudn. 13.05 Audycja dla dzieci: „Nie było nas — był las”. 13.20 Płyty. 13.55 „Z rynku pracy”. 16.00 Muzyka lekka w wyk. ork. P. R. 17.15 Koncert popularny w wyk. ork. P. R. 18.00 „Dobromil — gwiazdo Herbertów”. 18.15 Płyty. 19.15 Muzyka lekka. 19.50 Wiad. sport. 20.00 Myśli wybrane. 21.01 „Jak się słucha muzyki Ryszarda Wagnera”. 20.12 Płyty. W przerwie I-szej — Dzień. wiecz. W przerwie II-szej — „Młody Poznań poetycki” (Tr. z Poznania). 23.10 Odczyt „Wychowanie seksualne młodzieży”. 23.25 Wiad. meteorologiczne.

Sroda, dn. 18. VII. 6.30 Audycja poranna. 12.10 Koncert z Poznania. 13.00 Dzień. połudn. 13.05 Płyty. 16.00 Muzyka lekka ze Lwowa. 17.00 Audycja dla dzieci: „Nie sztuką patrzeć — widzieć sztuką”. 17.15 Koncert chóru. 17.45 Recital śpiewaczy Kędziorówny z Poznania. 18.00 Odczyt „Książka i wiedza”. 18.15 Płyty. 18.45 „O kulturze dnia powszedniego”. 19.15 Rec. skrzypcowy Mikuszewskiego z Krakowa. 19.40 Płyty. 19.50 Wiad. sport. 20.02 Felj. aktualny. 20.12 Płyty. 20.50 Dz. wiecz. 21.00 Tr. z Gdyni kapstryku Marynarki Woj. 21.02 „Skrzynka poczt. roln.”. 21.12 Recital śpiew. Tisseranda. 21.30 Utwory na fortepian solo w wyk. p. Rabcewiczowej. 22.00 Kwadr. lit. „Polowanie na zajęcia”. 22.15 Muzyka taneczna z Ciechocinka.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Dolar 5.25^{1/2}; frank francuski 34.82; frank szwajcarski 172.05; funt szterling 26.54; marka niemiecka 202.50; szyling austriacki 98.75; korona czeska 21.95.

GIEŁDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 14. 7.

Płacono w złotych za 100 kg.

Zyto	13.75—14.00
Pszonica	17.25—17.50
Owies	13.75—14.25
Jęczmień	14.25—14.50
Otręby żytnie	10.00—10.50
Otręby pszenne	10.75—11.00
Mąka żytnia	19.00—20.00
Mąka pszena 65 proc.	26.00—26.50
Łubin złoty	11.50—12.50
Łubin niebieski	10.25—11.00

Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Łupkiel w Nowemmieście.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w składzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonej numerów lub odszkodowania.

KARTY WIZYTOWE

poleca

Drukarnia „Drwęca”

OGŁOSZENIE.

Ze względu na znaczne straty, jakie powstają rok rocznie wskutek zatrzymywania i nieoddawania wypożyczonych worków do zboża, niżej podpisane firmy zbożowe zmuszone są podać niniejszem do wiadomości Szanownej Klienteli, że odtąd worki do zboża wypożyczać będą jedynie za złożeniem kaucji.

„ROLNIK” w LUBAWIE
Spółdzielnia rolniczo-handlowa
z odpowiedzialnością ograniczoną Lubawa.

Dom Roln. Handlowy
W. GAŁKA, LUBAWA.

„ROLNIK” w LUBAWIE
Spółdzielnia rolniczo-handlowa
z odpowiedzialnością ograniczoną
oddział Nowemiasto.

ERYK LEWAŁSKI
handel zbożowy
Nowemiasto n. Drw. Telefon 73.

A. SCHUBRING
Nowemiasto Pomorze.

Skradziono mi
z dnia 9 na 10 lipca 1934 r.
książeczkę wojskową oraz książeczkę czeladniczą, które nie-ważniam
Jan Markuszewski,
Katlewo.

Nowe angielskie
MATJASY
poleca Fr. Łukaszewski,
Nowemiasto.

F. MODRZEJEWSKI
dom rolniczo-handlowy
Nowemiasto-Pomorze
Telefon 95. Skrzynka p. 3.

LUBAWSKI MŁYN PAROWY
Spółka z ograniczoną odp. w Lubawie.

„A G R A”
Spółdz. roln.-handlowa Lubawa.
JULJAN LEWAŁSKI
tel. 20 ziemioplody tel. 20
Nowemiasto n. Drwęca.

WACŁAW NOWACZYK
handel zboża, paszy, sztucznych nawozów
i opału
Tel. 100 Nowemiasto n. Drw. Tel. 100.

R. SCHNEIDER
Młyn Bratjan.

Za złożone nam życzenia oraz nadesłane telegramy i kwiaty z okazji ślubu naszego składamy najserdeczniejsze
podziękowanie

Anastazy Dembliński z żoną
z d. Kwiatkowska.
Skarlin — Gwiździny, w lipcu 1934 r.

FORMULARZE
poleca

Drukarnia „Drwęca”.

Parową młockarnię
jak nową 52 cali i młockarnię
konną sprzedam. Zuralski,
Krzemieniewo.

Dnia 14 lipca 1934 r. zmarł śmiercią tragiczną najukochańszy nasz syn i brat ś. p.

Hipolit Hejka

młodzieniec w 20 roku życia, tegoroczny maturzysta gimnazjum chełmińskiego.

Uroczystość pogrzebowa rozpocznie się we wtorek, 17 bm. o godz. 10-tej z eksportacją zwłok z domu żałoby.

O ciężkiej tej żałobie, prosząc o modlitwę, zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

RODZINA.

Lubawa, dnia 14 lipca 1934.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

PRZETARG

na 3 okna skrzynkowe w szkole powszechnej.

Oferty należy składać do 25-go bm. u p. Kierownika szkoły.

Rada Szkolna N. Brzozie.

Potrzebny służący do koni. Blaszkowski, Paołtowo.

Służąca potrzebna od zaraz Gajdziewska, Krzemieniewo.

Potrzebny chłopak do koni ze wsi. Bloch, Lubawa.

Mieszkanie 3-4 pokojowe od 1. sierpnia lub później wdzierzawi Wieczorek, Lidzbark, Staremiasto.

Tapety

w wielkim wyborze — poleca —

Księgarnia „Drwęca”